

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

POLITIK FOR FRIVILLIGT SOCIALT ARBEJDE

2015-2019

FRIVILLIGHEDEN BLOMSTRER

3

BÆRENDE PRINCIPPER

5

FÆLLES PEJLEMÆRKER

7

TÆNKES SAMMEN MED

9

FRA POLITIK TIL PRAKSIS

11

FRIVILLIGHEDEN BLOMSTRER

Frederikshavn Kommune er fyldt med frivillige foreninger, klubber og ildsjæle, som bidrager med støtte og socialt samvær for kommunens borgere. Hver dag giver de frivillige af sig selv, deres tid og deres ressourcer, fordi de gerne vil gøre en forskel og gerne vil skabe bedre livskvalitet for andre mennesker.

Frivilligheden er stærkt forankret i lokalsamfundets kultur og emmer af liv, opfindsomhed og skabertrang. Frivilligheden eksisterer, fordi den er baseret på borgernes egne præmisser, og fordi de frivillige ganske enkelt ikke kan lade være med at hjælpe. Som en afspejling af nærmiljøet kendetegner frivilligheden sig ved at være dynamisk og under konstant udvikling – præcis som den virkelighed, den er opstået i.

Frederikshavn Kommune sætter stor pris på de frivilliges engagement og ønsker at skabe de bedste vilkår for, at frivilligheden fortsat kan blomstre. Derfor er vi stolte over at kunne præsentere Frederikshavn Kommunes 'Politik for frivilligt socialt arbejde'. Politikken skal være med til at understøtte og udvikle frivilligheden på hele socialområdet – både for foreninger og organisationer men også frivillige enkeltpersoner og grupper uden formel organisering.

VISION

Frivillige og kommune skal sammen skabe et inspirerende miljø, hvor de frivilliges gnist og flamme kan omsættes til konkrete handlinger, der kommer borgeren til gode.

Som kommune ønsker vi at invitere frivillige og lokalsamfund til et tættere samarbejde, fordi vi tror på, der ligger en styrke i vores forskellighed. Vi tror på, at fremtidens velfærd handler om relationer og fællesskab. Som kommune er det vores opgave at være i øjenhøjde med lokalsamfundet og bakke op om de frivillige aktiviteter, når de opstår. Men vi vil ikke samarbejde udelukkende for samarbejdets skyld. Det skal give mening for alle og bidrage til en bedre hverdag for de frivillige og for kommunens borgere.

'Politik for frivilligt socialt arbejde' bygger på bidrag fra en bred kreds af frivillige, kommunalt ansatte og lokale politikere samt de kommunale medarbejderes 'Ambition for frivilligt arbejde i Frederikshavn Kommune'.

BÆRENDE PRINCIPPER

For at skabe de bedste rammer for det frivillige sociale arbejde i Frederikshavn Kommune vil samarbejdet mellem kommunens borgere, frivillige, kommunalt ansatte og andre deltagere tage afsæt i en række bærende grundprincipper.

Mod

At åbne op for tættere inddragelse kræver, at alle parter udviser mod. Mod til at turde stille spørgsmål ved den nuværende praksis. Mod til at rykke ved rammerne for samarbejdet. Mod til at åbne for inddragelse og involvering af flere parter og i fællesskab finde frem til nye fællesløsninger.

Derfor er der behov for, at de frivillige såvel som Frederikshavn Kommunes medarbejdere er åbne og imødekommende, så et tværgående samarbejde kan blive til virkelighed.

Respekt

Et væsentligt princip for at kunne udvikle fælles tiltag er, at alle parter respekterer hinanden. Det er vigtigt, at kommunens ansatte respekterer de frivillige kræfters styrker og grænser og ikke gennemtvinger samarbejde, hvor de ikke ønskes af de frivillige.

Lige såvel skal de frivillige respektere de kommunalt ansattes faglige viden, rolle og ansvar. Derudover er det en forudsætning, at alle parter udviser respekt for forskellighed og mangfoldighed.

Robusthed

Det er i sig selv både en præmis og en målsætning, at det frivillige sociale arbejde beror på og understøtter borgernes robusthed. Dette fordi vi tror på, at en styrkelse af borgernes egne kompetencer er med til at skabe bedre rammer og mere kvalitet i borgernes liv.

Vi tror også på, at mere robuste og selvhjulpne mennesker kan være med til at skabe mere robuste lokalsamfund, hvilket er med til at fremme det nære fællesskab.

Tillid

Tilliden i det danske samfund er en grundsten i vores kultur og er blevet udviklet over tid. Generelt stoler vi på hinanden, på vores politikere og på vores offentlige institutioner.

Denne tillid skal vi blive ved med at værne om i Frederikshavn Kommune, så vi kan skabe de optimale rammer for det frivillige sociale arbejde. Hvis vi har tillid til hinanden, kan vi lettere arbejde sammen og dermed skabe de bedste tilbud og indsatser for kommunens borgere.

FÆLLES PEJLEMÆRKER

Frederikshavn Kommune præsenterer fem fælles pejlemærker, som skal være bærende for det frivillige sociale arbejde.

De fem pejlemærker tager afsæt i aktuelle emner og tendenser og skaber rammerne for, at de frivillige som vier deres tid og energi til andre borgere kan fortsætte med at yde denne store indsats.

Borgerne er nemlig det helt centrale omdrejningspunkt for politikken. Men også for det brede samarbejde mellem frivillige, lokalsamfund, kommune og andre deltagere.

– SAMSKABELSE

– RELATIONER

– FÆLLESSKAB

– KLARE RAMMER

– SYNLIGHED

SAMSKABELSE

Samskabelse er et udtryk for, at frivillige, kommune og lokalsamfund er sammen om at "ville hinanden". I Frederikshavn Kommune sætter vi pris på det aktive medborgerskab, som gør det muligt at udvikle velfærden sammen med borgerne. Her er fokus på indbyrdes viden og kompetencer og på at drage fordel af hinandens forskellighed.

Samskabelse betyder ikke, at frivillige og kommunalt ansatte altid skal arbejde tæt sammen. Som kommune bestræber vi os på at være tilgængelige for de frivillige og bakke op omkring nye aktiviteter og initiativer; men samskabelsen er ikke et mål i sig selv. Vi ønsker at gøre det klart, hvorfor vi gerne vil samarbejde med de frivillige – nemlig fordi de frivillige bidrager med en lokal nærhed og tilstedeværelse, som kommunens ansatte ikke har samme mulighed for at yde.

RELATIONER

Som kommune kan vi ikke være borgernes nære netværk. Men vi kan understøtte og skabe de bedste vilkår for, at vores borgere kan skabe nye relationer og udvide deres netværk.

Frivilligt socialt arbejde handler i høj grad om menneskelige relationer. Frederikshavn Kommune vil derfor yde en aktiv indsats for at skabe kontakt og styrke relationen til de frivillige. Når kommunens ansatte gør sig tilgængelige for de frivillige, skaber vi grundlaget for fælles udvikling.

Frederikshavn Kommune ønsker ligeledes at hjælpe de frivillige med at skabe interne relationer og samarbejder – både de i foreningerne og de som ikke er formelt organiseret.

FÆLLESSKAB

Som mennesker er vi hinandens forudsætninger, og det er derfor ofte i samarbejdet mellem borgere og kommune, at de gode resultater skabes. I erkendelse af at vi er gensidigt afhængige af hinanden, skal vi i fællesskab skabe det gode samfund og en solid base for det frivillige sociale arbejde.

FÆLLES PEJLEMÆRKER

Fællesskabsfølelsen er især vigtig, hvis samskabelse mellem frivillige, lokalsamfund og kommune skal kunne foregå. Kommunens ansatte såvel som de frivillige skal derfor turde stille sig selv spørgsmålet: "Er jeg inkluderende eller ekskluderende?" Jo flere der er en del af fællesskabet, jo større chance er der for, at vi kan rykke grænserne for det frivillige sociale arbejde.

KLARE RAMMER

For at muliggøre et samarbejde er der behov for klare rammer i forhold til opgave- og rollefordeling. Kommunens ansatte har typisk bedre forudsætninger for at udføre administrative opgaver, mens de frivilliges tætte tilknytning til nærmiljøet sætter helt andre kompetencer i spil.

De kommunale medarbejdere har i 'Ambition for frivilligt arbejde i Frederikshavn Kommune' givet udtryk for, at frivilligt arbejde ses som et positivt supplement, der skaber merværdi for borgerne. Frivilligheden skal altså ikke træde i stedet for ordinært arbejde.

Frederikshavn Kommune ønsker dog ikke, at rammerne bliver så firkantede, at de hæmmer det frivillige engagement. Vi vil hellere skabe rammerne i dialog med de frivillige med udgangspunkt i de aktiviteter, som foregår i nærmiljøerne. På denne måde er der større chance for, at rammerne giver mening i virkeligheden.

For at styrke dialogen med de frivillige har Frederikshavn Kommune udpeget en frivillig ressourceperson, som skal være de frivilliges primære kontaktpunkt i kommunen. Den frivillige ressourceperson skal bl.a. rådgive og samarbejde med de frivillige omkring gennemførelse af aktiviteter og projekter. Den frivillige ressourceperson kan kontaktes ved at rette henvendelse til Center for Sundhed og Pleje.

I de af kommunens centre hvor man samarbejder eller påtænker at samarbejde med frivillige anbefales det, at man udarbejder konkrete retningslinjer for samarbejdet.

SYNLIGHED

Mange frivillige giver udtryk for, at der er behov for mere synlighed omkring det frivillige sociale arbejde. Det er Frederikshavn Kommunes formodning, at øget synlighed i lokalsamfundet vil skabe mere anerkendelse af frivilligheden – og at den øgede opmærksomhed ofte vil medføre større efterspørgsel blandt borgerne.

Men synlighed drejer sig også om overblik på tværs af frivillige foreninger, lokalsamfund og kommune. Det er f.eks. vigtigt at vide, hvem man skal kontakte, hvis man har idéer til nye samarbejder – både for frivillige og kommunalt ansatte. Ligeledes kan de frivillige drage nytte af hinandens styrker og erfaringer på tværs af kommunens geografi – ikke mindst når der skal hverves nye frivillige.

Derfor sætter Frederikshavn Kommune fokus på øget opmærksomhed omkring den mangfoldige frivillighed i kommunen. Vi tror nemlig på, at opmærksomheden vil skabe et bedre grundlag for det tværgående samarbejde mellem frivillige, lokalsamfund og kommunalt ansatte.

TÆNKES SAMMEN MED

SUNDHEDSPOLITIK

Frederikshavn Kommunes sundhedspolitik beskriver, hvordan de frivillige sociale foreninger og lokale frivillige kræfter ses som vigtige medspillere i det sociale og sundhedsfremmende arbejde.

Deres arbejde betragtes som et værdifuldt supplement til den kommunale indsats, som understøtter fællesskab, menneskeligt samvær, personlige bånd og dannelsen af borgernes netværk.

Foreninger og ildsjæle har samtidig en vigtig funktion i forhold til at styrke sammenhængskraften mellem lokalsamfund og kommunens ansatte – ikke mindst i forhold til det sundhedsfremmende og forebyggende arbejde.

Samarbejdet fremmer borgernes muligheder for at leve et sundt, aktivt og ikke mindst sjovt og givtigt liv. Her understøtter de frivillige foreninger og lokale ildsjæle kommunens indsatser til gavn for det hele menneske – det vil sige både borgernes psykiske og fysiske velvære.

HANDICAPPOLITIK

Frederikshavn Kommunes handicappolitik indtænker også frivillige i den fremtidige handicapindsats. På handicapområdet vil der fremover være øget fokus på samskabelse, hvor løsninger skal findes i et tættere samspil mellem den enkelte, netværket og lokalsamfundet.

Derfor vil Frederikshavn Kommune i de kommende år samarbejde med de frivillige om fremtidens velfærd. Det er naturligvis ikke tanken, at de frivillige kræfter skal overtage

kommunale opgaver, men i stedet hjælpe borgerne på måder som kommunen ikke har mulighed for.

Frederikshavn Kommune vil derfor arbejde på at gøre det endnu mere attraktivt at være frivillig og skabe de bedst mulige vilkår for, at frivillige kan bidrage til opgaveløsningen på handicapområdet. Samtidig er det afgørende, at kommunen medvirker til at mindske barriererne for, at frivillige kan bidrage mest muligt.

BØRNE- OG UNGEPOLITIK

På børne- og ungeområdet er Frederikshavn Kommune optaget af at skabe trivsel, sundhed, udvikling og læring – alt sammen i tæt samspil med børn, unge og familier. Dette skal bl.a. nås ved at sætte børn og unges netværk i spil og ved at fokusere på robusthed og fællesskab.

Robusthed er en central værdi inden for børne- og ungeområdet og handler om, at børn og unge har et solidt fundament bygget på tryghed og omsorg i de nære omgivelser.

En konkret målsætning i børne- og ungepolitikken er at bygge broer til frivillige og foreningsliv. Dette sker med udgangspunkt i den betragtning, at mennesket er et socialt væsen, som udvikler sig i samspil med andre. Derfor skal alle børn og unge opleve at være en del af et fællesskab.

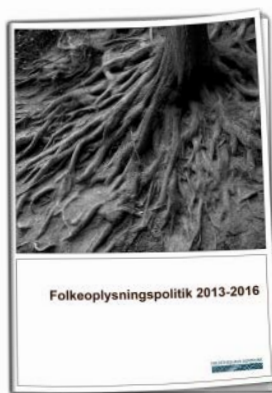
TÆNKES SAMMEN MED

FOLKEOPLYSNINGSPOLITIK

Politik for frivilligt socialt arbejde skeler ligeledes til Frederikshavn Kommunes Folkeoplysningspolitik. Her i særlig grad Folkeoplysningspolitikens målsætninger om inklusion, synlighed og samarbejde.

Folkeoplysningen bygger på grundpræmisserne om fællesskab og borgernes aktive deltagelse i samfundslivet. Det er Folkeoplysningspolitikens vision, at alle borgere i Frederikshavn Kommune skal have lige adgang til folkeoplysende aktiviteter og fællesskaber.

Folkeoplysende aktiviteter og fællesskaber skal være inkluderende, øge den mentale og fysiske sundhed samt fremme oplevelsen af medborgerskab og forståelsen af at leve i et demokratisk samfund.

HOVEDMED'S AMBITION FOR DET FRIVILLIGE ARBEJDE

Sideløbende med tilblivelsen af 'Politik for frivilligt socialt' arbejde har Frederikshavn Kommunes HovedMED formuleret en ambition for fremtidens frivillige arbejde. HovedMED repræsenterer kommunens ansatte og er sammensat af ledelses-, tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter.

I foråret 2014 godkendte HovedMED 'Ambition for frivillighed i Frederikshavn Kommune'. Her fremgår det bl.a., at kommunens ansatte er positivt indstillet over for det frivillige arbejde, men at frivilligheden altid skal finde sted på baggrund af værdig dialog og organisering. Det frivillige arbejde skal foregå fuldt forsvarligt, og det skal være værdigt for både den frivillige og de kollegaer, de frivillige møder.

Frivilligt arbejde betragtes som et positivt supplement til de kommunale indsatser - et supplement der skaber merværdi for kommunens borgere, men som ikke skal indgå i kommunens økonomiske overvejelser. Det frivillige arbejde vil derfor ikke træde i stedet for ordinære job eller blive en del af besparelser i organisationens budget.

FRA POLITIK TIL PRAKSIS

Gode intentioner er ikke nødvendigvis det samme som god udmøntning. En vigtig forudsætning for succes er, at man hele tiden er opmærksom på, hvordan politikken virker i praksis og sørger for at lave opfølgninger, der kan holde politikken på sporet.

For at politikken målsætninger kan føres ud i virkeligheden, er det desuden vigtigt, at alle bidrager og tager ansvar. Politikere og kommunalt ansatte skal være villige til at investere i samarbejdet og støtte de frivillige, mens de frivillige skal være kulturbærere og rollemodeller for borgerne i lokalsamfundet.

Herunder følger en række konkrete initiativer, som Frederikshavn Kommune vil invitere de frivillige til at samarbejde omkring.

STATUSMØDER

For at sikre at politikken får virkning i praksis, vil Frederikshavn Kommune arrangere statusmøder for frivillige, kommunalt ansatte og politikere, hvor udmøntning af politikken evalueres.

Målet med statusmøderne vil være at pleje den tværgående relation og fokusere på, hvordan visionen omsættes til konkrete handlinger. Frederikshavn Kommune har en forhåbning om, at statusmøderne vil være med til at mindske afstanden mellem lokalsamfundet og det offentlige. Derfor vil både frivillige, kommunalt ansatte og politikere blive inviteret til møderne.

Det er Frederikshavn Kommunes målsætning, at statusmøderne skal bidrage til at:

- Skabe dialog om opfølgning på politikken vision
- Opstille konkrete mål for fremtidens frivillige sociale arbejde
- Skabe nye relationer mellem frivillige og kommune og internt mellem de frivillige
- Skabe et forum for tværgående idéudvikling og videndeling

TEMADAGE

Som et led i samarbejdet vil Frederikshavn Kommune arrangere temadage og andre aktiviteter, som skal stimulere den frivillige indsats og bevare engagement, mål og retning.

Temadagene vil bl.a. tage form af korte uddannelses- og kompetenceforløb, hvor fokus er på de frivilliges åbenhed og forebyggelse af ensomhed blandt udsatte grupper.

INDSATSER FOR SYNLIGHED OG OVERBLIK

Frederikshavn Kommune vil arbejde for at gøre det nemmere for borgerne at finde informationer om frivillige tilbud. Derfor etableres en hjemmeside med beskrivelser af frivillige foreninger samt informationer om, hvordan man kommer i kontakt med foreningerne.

Hjemmesiden kan bruges af både frivillige og kommunalt ansatte til at få et overblik over aktivitets- og foreningstilbud i kommunen, så man kan matche borgerens ønsker med relevante lokale tilbud.

POLITIK FOR FRIVILLIGT SOCIALT ARBEJDE 2015-2019 – FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Udgiver

Frederikshavn Kommune
Center for Sundhed og Pleje
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn

Yderligere information

www.frederikshavn.dk

Grafisk design

Haukur S. Thorsteinsson
Stefan Thaarup
Center for Sundhed og Pleje